

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра іноземних мов та методики їх викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

«30» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СТИЛІСТИКА ТА ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
освітньо-професійна програма Середня освіта (Мова і література
(німецька))

Кременець — 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Стилістика та лінгво-стилістичний аналіз тексту» для студентів, які навчаються за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)) – Кременець, 2019 р. – 10 с.

Розробник: Чик О. І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та методики їх викладання.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри іноземних мов та методики їх викладання. Протокол від «30» серпня 2019 року № 1.

Завідувач кафедри

Воронцова Н.Г.

30.08.2019 р.

1. Вступ

Робоча програма курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014. Середня освіта (Мова і література (німецька)). Предметом вивчення навчальної дисципліни є мовні стилі, виражальні можливості різних рівнів німецької мови (фонетики, граматики, лексики тощо), а також методики та техніки аналізу художнього німецькомовного тексту. Реалізація основних завдань курсу здійснюється на основі тісних міжпредметних зв'язків з фаховими дисциплінами лінгвістичного циклу, які входять в навчальний план підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і література (німецька))»	Курс:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 90	Освітній рівень перший (бакалавр)	Семестр	
		8-й	8-й
Лекції			
18 год.		4 год.	
Практичні			
18 год.		6 год.	
Самостійна робота			
54 год.		80 год.	
Вид контролю			
екзамен		екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4,5			

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Стилістика німецької мови та лінгвостилістичний аналіз тексту» є розкриття виражального потенціалу мовних засобів різних рівнів мови, теоретичне обґрунтування закономірностей їх організації в рамках функціональних і авторських стилів, засвоєння принципів свідомого відбору мовних засобів для оптимального досягнення комунікативних

цілей в різних сферах суспільного життя за різних умов спілкування, а також методики та техніки аналізу художнього німецькомовного тексту.

Завдання курсу: ознайомити здобувачів з арсеналом стилістичних засобів німецької мови та їхніми виражальними можливостями, виробити навички свідомого і цілеспрямованого відбору стилістичних засобів для певної комунікативної мети, а також сформулювати вміння і навички комплексного лінгвостилістичного аналізу тексту.

Курс «Стилістика та лінгво-стилістичний аналіз тексту» спрямований на формування у студентів таких **професійних компетентностей:**

Інтегральна компетентність: Забезпечення навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах у процесі викладання німецької мови, що передбачає застосування теорій і методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти.

Загальні

1. *Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.* Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, виявляти педагогічні проблеми і виробляти рішення щодо їх усунення. Набуття гнучкого способу мислення, який надає можливість розуміти проблеми й задачі та використовувати потрібну інформацію й методологію для їх обґрунтованого вирішення (ЗК1)
2. *Здатність до утвердження гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей, мовного і культурного багатства України й інших країн; поцінування й повага до кроскультурного соціуму; здатність працювати в міжнародному інформаційному контенті* (ЗК4)
3. *Здатність до використання німецької мови у професійній діяльності.* Використання німецької мови в обсязі тематики, зумовленої професійними проблемами. Застосовувати в різних ситуаціях знання німецької мови (ЗК7)
4. *Здатність до прокладання й реалізація власної траєкторії навчання протягом життя; здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу, самостійного оволодіння новими знаннями* (ЗК9)

Спеціальні

1. Знання сучасних методологічних засад предметної спеціалізації, теоретичних основ іноземної мови (німецької), мовознавчих та літературознавчих питань, міжкультурної іншомовної комунікації (СК1)
2. Трансфер сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, практику навчання німецької мови (СК5)
3. Здатність створювати умови для переносу лінгвістичних знань та навчального досвіду у вивченні рідної та іноземної мови, розвивати мовну увагу, виявляти подібності й відмінності в різних мовах (СК6)
4. Володіння німецькою мовою на рівні не нижче С1, дотримання сучасних мовних норм, опанування різних видів мовленнєвої діяльності, формування мотиваційного контексту для продуктивного вивчення німецької мови, утвердження ролі німецької мови як засобу міжкультурної комунікації (СК11)

Програмні результати навчання

1. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з німецької мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти) на рівні С1, здатний

вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті (PH2)

2. Визначати сутність процесів навчання й виховання у середній школі, їх психолого-педагогічні основи в загальних поняттях та термінах, що є необхідним для успішної практичної діяльності (PH3)

3. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури (PH5)

4. Демонструвати знання методів формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей і логічного мислення студентів в обсязі, необхідному для успішного вивчення фахових дисциплін (PH6)

5. Знати мовну норму, соціокультурну ситуацію розвитку німецької мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс сучасності (PH11).

6. Здатність до самостійного та автономного навчання упродовж життя, розвиток мотивів самоактуалізації у сфері професійної діяльності, уміння застосовувати творчі здібності, які характеризують готовність до створення принципово нових ідей (PH22).

Після завершення курсу студент повинен:

- знати стилістичні норми німецької мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті;
- володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з німецької мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), могли вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень;
- володіти сукупністю сучасних підходів до процесу ефективної комунікативної діяльності, використовуючи лексико-семантичні та стилістичні вимоги до норми сучасної німецької мови;
- зрозуміло доносити власні висновки, знання та їх обґрунтування до осіб, які навчаються, володіти основними поняттями та термінами стилістики;
- осмислювати мовний матеріал з точки зору теоретично-мовних явищ і текстових явищ: граматичних, лексичних і стилістичних;
- використовувати положення стилістики в усній і письмовій комунікації;
- вміти вибрати мовні засоби із урахуванням структурних, семантичних і стилістичних особливостей текстів різних функціональних стилів і жанрів;
- вміти правильно будувати мовленнєве повідомлення в залежності від структури і семантики вихідного тексту;
- використовувати мовностилістичними засобами при інтерпретації тексту;
- вміти правильно реалізувати мовні норми в різних видах мовленнєвої діяльності, в різних комунікативних ситуаціях і в різних жанрах;
- працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), обирати, обробляти та систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі;
- вміти здійснювати стилістичну трансформацію тексту з метою формування професійних умінь.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Stilistik als Bereich der Sprachwissenschaft. Stil – Grundbegriffe und Grundmerkmale.

Normative und deskriptive Stilistik. Beziehungen der Stilistik mit anderen Wissenschaften.

Gegenstand der Stilistik. Struktur der Stilistik. Verschiedene Auffassungen des Begriffes Stil.

Тема 2. Probleme der Stilklassifikation.

Zur Definition des Begriffs "Funktionalstil". Typologie der Funktionalstile. Stilzüge und Stilelemente verschiedener Stile.

Тема 3. Grammatik und Phonetik im Dienste der Stilistik.

Stilistische Leistungen der Satztypen. Die Wortstellung als stilistisches Mittel. Stilistisch motivierte Verletzung des prädikativen Rahmens. Wechsel der grammatischen Kategorien als Stilmittel. Paranthesen, Abbrüche, Ellipsen. Asyndetische und polysyndetische Verbindungen. Aufzählung und Wiederholung. Parallelismus und Antithese. Stilistisch-phonetische Ausdrucksmittel.

Тема 4. Stilmittel des Wortschatzes.

Lexikalische Stilmittel: Synonyme, Lexikalische Archaismen und Historismen, Neologismen (Neubildungen), Territoriale Dubletten und Dialektismen, Fremdwörter, Argotismen und Jugendsprache (Slang)... Wortarten als Stilmittel.

Змістовий модуль 2**Тема 5. Mittel des bildlichen Ausdrucks.**

Wesen und Funktionen von sprachlichen Bildern. Arten von sprachlichen Bildern: Vergleich, Epitheton, Tropus, Metapher, Metonymie, Periphrase. Mittel des phraseologischen Ausdrucks.

Тема 6. Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der Textgestaltung.

Zum Begriff des Textes. Stilistische Erfordernisse der Textgestaltung. Folgerichtigkeit. Anschaulichkeit. Einheitlichkeit. Glaubwürdigkeit. Klarheit.

Тема 7. Textsorten als Stilformen.

Prosatextsorten und ihre stilistischen Besonderheiten.

Тема 8. Das Zusammenwirken der Stilmittel

Analyse des Textes.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Stilistik als Bereich der Sprachwissenschaft. Stil – Grundbegriffe und Grundmerkmale.	10	2	2			6	10					10
Тема 2. Probleme der Stilklassifikation.	11	2	2			7	12	2				10
Тема 3. Grammatik und Phonetik im Dienste der Stilistik.	11	2	2			7	12		2			10
Тема 4. Stilmittel	11	2	2			7	10					10

des Wortschatzes.												
Разом за змістовим модулем 1	43	8	8			27	44	2	2			40
Змістовий модуль 2												
Тема 5. Mittel des bildlichen Ausdrucks.	10	2	2			6	10					10
Тема 6. Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der Textgestaltung.	11	2	2			7	12	2				10
Тема 7. Textsorten als Stilformen.	11	2	2			7	12		2			10
Тема 8. Das Zusammenwirken der Stilmittel	11	4	4			7	12		2			10
Разом за змістовим модулем 2	47	10	10			27	46	2	4			40
Усього годин	90	18	18			54	90	4	6			80

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Stilistik als Bereich der Sprachwissenschaft. Stil – Grundbegriffe und Grundmerkmale.	2
2	Probleme der Stilklassifikation.	2
3	Grammatik und Phonetik im Dienste der Stilistik.	2
4	Stilmittel des Wortschatzes.	2
5	Wortarten als Stilmittel.	2
6	Mittel des bildlichen Ausdrucks.	2
7	Stilistische Prinzipien und Möglichkeiten der Textgestaltung.	2
8	Textsorten als Stilformen.	2
9	Das Zusammenwirken der Stilmittel	2
	Усього годин	18

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу «Стилістика та лінгвостилістичний аналіз тексту»

Відмінно (90-100 балів)	Студент демонструє знання основних теоретичних положень курсу, уміє чітко й ясно проінтерпретувати художній текст за заданою схемою, не має труднощів щодо визначення теми, ідеї, особливостей композиції та основних стилістичних засобів. Активно використовує лінгвістичну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, уміє використовувати знання суміжних дисциплін, не допускає логічних та мовленнєвих помилок у усному мовленні.
Добре	Студент демонструє знання основних теоретичних положень курсу,

(75-89 балів)	уміє проінтерпретувати художній текст, залучаючи понятійний апарат і використовуючи основні проблеми навчальної дисципліни, але порушує логічну структуру висловлювання під час інтерпретації, допускає помилки мовленнєвого плану.
Задовільно (60-74 балів)	Студент має уявлення про поняттєвий апарат курсу, орієнтується в термінології, формулює узагальнено дефініції, але не завжди може підкріпити останні прикладами. Інтерпретує окремі частини тексту на достатньому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі. Мовлення містить мовленнєві й логічні помилки.
Незадовільно (35-59 балів)	Студент має фрагментарні теоретичні знання та розпізнавальні практичні навички з усього курсу. Не володіє термінологією. Мова невиразна, обмежена, бідна. Словниковий запас не дає змогу проінтерпретувати текст на належному рівні.
Незадовільно (1-34 балів)	Студент не вміє здійснити інтерпретації й лінгвістичного аналізу, не володіє програмним матеріалом, не працює в аудиторії з викладачем або самостійно.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	зао
1	Stilnormen	7	10
2	Funktionale Stile	7	10
3	Die stilistischen Besonderheiten der Tempusformen	7	10
4	Die Aussageweisen (Modi) als stilistische Mittel	7	10
5	Die Gruppen des besonderen Wortschatzes	7	10
6	Stilmittel der Lautung und des Rhythmus	7	10
7	Prosatextsorten und ihre stilistischen Besonderheiten	6	10
8	Die Komposition des Makrotextes	6	10
	Усього годин	54	80

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується студентом в позааудиторний час і перевіряється викладачем за розкладом консультативних занять викладачів кафедри.

Основною метою цього виду діяльності є поглиблення набутих студентами під час аудиторних занять знань з теоретичних основ стилістики та удосконалення вмінь та навичок здійснення стилістичного аналізу тексту та демонстрації дослідних прийомів на конкретному текстовому матеріалі.

Індивідуальне завдання передбачає підготовку лінгвостилістичного аналізу тексту. Здобувач вищої освіти самостійно підбирає частину (не менше 3 500 друкованих знаків) оригінального тексту і виконує лінгвостилістичний аналіз згідно поданої схеми. Виконане завдання подається у письмовій формі. Лінгвостилістичний аналіз тексту оцінюється за двома критеріями:

- 1) повнота аналізу тексту згідно запропонованої схеми, логічна послідовність викладу стилістичного аналізу;
- 2) наявність/відсутність помилок граматичного, стилістичного, орфографічного і пунктуаційного характеру.

Разом з аналізом тексту студент повинен представити копію сторінок тексту, які ним аналізуються. За умови вірного виконання завдання студент отримує оцінку – 30 балів.

9. Методи навчання

- Лекція-діалог
- пошуковий, дослідницький, описовий методи
- проблемний виклад матеріалу;
- пояснення;
- метод спостереження й аналізу мовних фактів;
- організація самостійного пошуку матеріалу;
- робота з науковою літературою;
- батл-дискусія;
- використання мультимедійних і комп'ютерних технологій (CALL-метод).
- SOS-метод

10. Методи контролю:

Поточний контроль:

- поточне опитування;
- виконання практичних завдань;
- виконання коротких тестів;
- аналіз виконаних завдань у контексті тематики та проблематики семінарів;
- самостійно виконаний стилістичний аналіз автентичного художнього тексту

Підсумковий контроль передбачає оцінювання результатів екзамену (екзаменаційного тесту) у восьмому семестрі.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Підсумковий тест	Інд. завдання	Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2						
T 1	T2	T3	T4	T 5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	30	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		залік	
90-100	A	зараховано	
82-89	B		
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E		
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

12. Методичне забезпечення курсу «Стилістика та лінгво-стилістичний аналіз тексту» представлено наступними навчально-методичними матеріалами:

- робоча програма з дисципліни «Стилістика та лінгво-стилістичний аналіз тексту»;
- конспекти лекцій з дисципліни;
- роздаткові (презентаційні) матеріали до лекцій та семінарських занять;
- модульні контрольні тести з курсу «Стилістика та лінгво-стилістичний аналіз

тексту».

13. Рекомендована література

Базова література

1. Брандес М. П. Стилистика текста. Немецкий язык. Теоретический курс: учебник для студентов и аспирантов / М. П. Брандес. – 4-е издание, переработанное и исправленное. – М. : Прогресс-Традиция, 2011. – 416 с.
2. Махова Э. Ф. Практическая стилистика немецкого языка : учебное пособие для студентов 4-5 курсов по специальности «Иностранный язык» / Э. Ф. Махова Т. В. Неустроева; ГОУ ВПО «Урал. гос. пед. ун-т»; Ин-т иностранных языков. – Екатеринбург, 2010. – 266 с.
3. Наер Н.М. Стилистика немецкого языка = [Stilistik der deutschen sprache] : учеб. пособие для вузов / Н.М. Наер. – М. : Высшая школа, 2006 . – 271 с.
4. Fadeeva G. Stilelemente – Stilanalysen – Stilkompetenz. Ein Arbeitsbuch. = Стиль: элементы, анализ, компетенция. Практические задания по дисциплине «Стилистика (немецкий язык)» / Fadeeva, G., Ljubimova, N. – М. : ИПК МГЛУ „Рема“, 2012. – 154 с.

Допоміжна література

1. Богатырева Н. А. Стилистика современного нем. языка. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Учебное пособия для студентов / Богатырева Н. А., Ноздрина Л. А. – М. : Academia, 2008. – 336 с.
2. Брандес М. П. Практикум по стилистике немецкого языка / М. П. Брандес. – М. : Высшая шк., 1990. — 142 с.
3. Брандес М. П. Стилистика немецкого языка / М. П. Брандес. – Учебник для институтов и факультетов иностранных языков. — М.: Высшая школа, 1983. — 271 с.
4. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов / Є. П. Тимченко. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 240 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.worldcat.org/title/stilistik-der-deutschen-sprache/oclc/20070436>
2. <http://bibliothek.zwickau.de/Medien-Suche.aspx?search=stilistik&top=y&detail=8>
3. <http://lyrikline.de>
4. <http://gutenberg.spiegel.de>
5. <http://litrix.de>
6. <http://vorleser.net>
7. <http://titel-forum.de>